

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för skolresor för stu- derande i gymnasieutbildning och yrkesutbild- ning

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 14 februari 2001 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (RP 9/2001 rd) till kulturutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat en lagmotion med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (LM 53/2000 rd — Tytti Isohookana-Asunmaa /cent m.fl.), som remitterades till utskottet den 25 maj 2000.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- förmånschef Paula Viljanen, Folkpensionsanstalten
- juristen Jyrki Juvonen, Besvärsnämnden för studiestöd
- direktören för bildningsväsendet, rektor Markku Väisänen, Kiiminki kommun
- vice ordförande Hildur Boldt, Finlands svenska skolungdomsförbund rf
- ordförande Reetta Kuosmanen, Finlands Yrkesstuderandes Centralförbund SAKKI rf
- ordförande Mika Mäkelä och informationsansvarige Tuomas Koivuniemi, Förbundet för Handelsstuderande i Finland rf SKOL
- ordförande Niilo Mustonen, Förbundet för Gymnasisterna i Finland rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att hänvisningsbestämmelsen i lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning kompletteras med en bestämmelse om att besvärsnämnden för studiestöd är behörig att pröva ansökningar som gäller undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut om stöd för skolresor. Bestämmelsen om ändringssökande föreslås bli ändrad för att den skall överensstämma med bestämmelserna om ändringssökande i de övriga

lagarna gällande förmåner inom Folkpensionsanstaltens kompetensområde.

Till paragrafen om studerande berättigade till stöd för skolresor föreslås bli fogad en bestämmelse om en studerandes rätt till stöd för skolresor i det fall att han eller hon av synnerligen välgående skäl har vägrat ta emot en avgiftsfri plats i elevhem som utbildningsanordnaren anvisat. På grund av övergången till euro föreslår regeringen dessutom att bestämmelserna i den finska lagtexten om villkoren för stöd för skolresor och om

stödbeloppet ändras så att ordet "markkamäärä" ersätts med "määrä".

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

Lagmotionen

I lagmotionen (LM 53/2000 rd) föreslås att studerande skall ha rätt till stöd för skolresor om skolresan i en riktning är minst sju kilometer och kostnaderna för skolresan överstiger ett i förordning fastslaget belopp.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionsmotiveringen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövligt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utskottet föreslår att lagmotionen förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kulturskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns utan ändringar och

att lagmotionen (LM 53/2000 rd) förkastas.

Helsingfors den 16 mars 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Tapio Karjalainen /sd
Tanja Karpela /cent
Jyrki Katainen /saml
Inkeri Kerola /cent

Margareta Pietikäinen /sv
Osmo Puhakka /cent
Leena Rauhala /fkf
Säde Tahvanainen /sd
Irja Tulonen /saml
Pia Viitanen /sd.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Marjo Hakkila.

RESERVATION

Motivering

1 Stöd för skolresor

Enligt lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning, som trädde i kraft vid ingången av läsåret 1997—1998, får en studerande vars skolväg i ena riktningen är minst 10 kilometer stöd för skolresor. Egenandelen är i regel 250 mark per månad. Villkoret att skolresan måste vara minst 10 kilometer lång för att stöd för skolresor skall betalas kan leda till att det blir dyrare att studera i ett gymnasium eller en yrkesskola i den egna kommunen än i ett gymnasium eller en yrkesskola i en grannkommun. En mängd studerande i grannkommuner till städer, som valt att studera i ett gymnasium eller en yrkesskola på hemorten, anser systemet orättvist. I regel är dessa elever tvungna att själva stå för skolresor och eventuella andra resor till närmaste stad. Däremot får de som valt att gå i skola i staden göra ett obegränsat antal resor med sin 250 marks regionbiljett, inklusive personliga resor.

Den nuvarande skolreseförmånen är en bidragande orsak till att ungdomar gärna väljer en skola i en centralt belägen stad. Det vettiga ur utbildningspolitisk och ekonomisk synvinkel är att

skolvalet sker utifrån innehållsliga och verksamhetsmässiga aspekter och inte genom spekulationer i studiesociala förmåner. Enligt vår åsikt bör eleverna snarare uppmuntras att primärt välja en läroinrättning på sin egen hemort.

2 Skolresans längd

Stöd för skolresor betalas till cirka 33 000 gymnasister och yrkesskolelever. Utslaget per elev blir kostnaderna omkring 350 mark i månaden. Som vi ser det blir det inte särskilt mycket dyrare för staten om stödgränsen dras vid sju kilometer (en sträcka som skäligen går att cykla).

Förslaget

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

*att lagförslaget i betänkandet i övrigt godkänns utan ändringar men 3 § ändrad i enlighet med lagmotion 53/2000 rd (**Reservationens ändringsförslag**) och*

*att ett uttalande enligt reservationen godkänns (**Reservationens förslag till uttalande**) som följer:*

Reservationens ändringsförslag

3 §

Villkor för beviljande av stöd för skolresor

Stöd för skolresor beviljas en studerande vars skolväg i ena riktningen är minst *sju* kilometer och vars skolresekostnader per månad översti-

ger det belopp om vilket stadgas genom förordning.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utreda problemen med så kallade närgymnasier i anknäytning till stödet för skolresor.

KuUB 1/2001 rd — RP 9/2001 rd

Helsingfors den 16 mars 2001

Inkeri Kerola /cent
Osmo Puhakka /cent
Leena Rauhala /fkf